

3. Drs. Stoter J., Dr. Salzmann M. A., Prof. Peter Van Oosterom, Prof. Paul Van Der Molen. Towards a 3D Cadastre. URL: <http://www.juritecture.net/docs.htm>

4. Stoter J. Needs, possibilities and constraints to develop a 3d cadastral registration system. URL: <http://www.juritecture.net/>

Таці Марія Сергіївна,

аспірантка кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ПОДРУЖЖЯ

У зв'язку з введенням воєнного стану на території України та військовій дії держави-агресора в Україні, законодавство України зазнало певних змін, що мають на меті забезпечити максимально можливий захист інтересів держави та її громадян. В першу чергу були внесені зміни до законів та підзаконних актів, які забезпечують основні для більшості громадян механізми реалізації своїх прав.

Такі зміни також наразі поширюються на регулювання корпоративних прав, а саме у частині можливості реалізації корпоративних прав громадянами держави-агресора та юридичними особами, які є резидентами держави агресора, тобто держави, яка у будь-який спосіб окупувала частину території України або яка вчиняє агресію проти України, визнана Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

Надалі, розробляються спеціальні зміни до законодавчих актів, які сприяють забезпеченню безпеки, у тому числі економічної, України. Це відповідно стосується непрямого впливу держави-агресора в Україні через участь його громадян та юридичних осіб у корпораціях (юридичних особах), зареєстрованих відповідно до законодавства України.

Деякі зміни вже узгоджені Верховною Радою, інші ще перебувають на розгляді та узгодженні відповідних комітетів, зокрема – Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань участі юридичних осіб, зареєстрована-

них на території держави-агресора та/або кінцевими-бенефіціарними власниками яких є громадяни держави-агресора та громадян держави-агресора у юридичних особах, що зареєстровані за законодавством України» №7277 від 12.04.2022 р. (далі – «Закон №7277»).

Законом №7277 вносяться зміни у Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та Закон України «Про акціонерні товариства» у частині реалізації прав учасників юридичних осіб – фізичних та юридичних осіб, які є резидентами держави-агресора.

Як зазначає О. А. Беяневич, корпоративні права учасника товариства виникають щодо конкретної юридичної особи і включають дві групи прав:

1) майнові права, в тому числі право на отримання частини прибутку від діяльності товариства, право на отримання частини його активів у разі ліквідації;

2) організаційні (або немайнові) права, в тому числі право голосу, право брати участь в управлінні, право на отримання, інформації про діяльність [2].

Зокрема, відповідно до Закону №7277 за рішенням загальних зборів може бути виключений із учасників товариства з обмеженою, або додатковою відповідальністю – резидент держави-агресора. Також на період дії воєнного стану, такий учасник не має право отримувати дивіденди. Також обмежені питання, щодо вирішення яких враховується думка учасника, який є резидентом держави агресора [3].

Аналогічно, учасник акціонерного товариства, який є резидентом держави-агресора, не має права приймати участь у вирішенні питань, які належать до компетенції загальних зборів та отримувати дивіденди на період воєнного стану [4].

Якщо у товариства з обмеженою, чи додатковою відповідальністю або у акціонерного товариства лише один учасник, то застосовуються спеціальні правила, відповідно до яких окремі рішення не приймаються загальними зборами на період дії воєнного стану. Також обмежується право відчужувати частку у юридичній особі нерезидентам держави-агресора на період дії воєнного стану.

Наразі проект ще на стадії узгодження. Однак у разі його прийняття в чинній редакції виникають наступні питання щодо заборони відчуження частки у юридичній особі чи компетенції участі в управлінні товариством. Особливо, якщо частка у товаристві належить

подружжю на правах спільної сумісної власності, коли лише один з подружжя є громадянином держави-агресора.

Згідно з чинним українським законодавством «відчуження» передбачає будь-яку передачу корпоративних прав, включаючи продаж, дарування, міну, в результаті чого право власності на корпоративні права переходить до нового власника [3].

Таким чином, відповідно до чинної редакції Закону №7277 виникають обмеження і для не громадянина держави-агресора, якщо частка у товаристві належить йому на праві спільної сумісної власності, що концептуально суперечить праву на майно та вільне їм розпорядження, закріплене у ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що ратифікований Україною. Оскільки, передбачені обмеження не мають на меті обмежити права громадян будь-якої іншої країни та Закон №7277 цього прямо не визначає.

У зв'язку з цим, пропонується внести зміни, які передбачають право відчуження частки у товаристві від громадянина держави-агресора у окремих випадках, у тому числі:

- 1) передача (оплатна чи безоплатна) у особисту власність одного з подружжя, який не є громадянином держави агресора, або
- 2) відчуження виділеної частки у товаристві того з подружжя, який не є громадянином держави агресора.

Також виникає питання щодо правомірності обмеження прав одного з подружжя, який не є громадянином держави-агресора, на отримання дивідендів. Це також може бути розцінено як порушення прав особи, зокрема право на майно, що передбачає заборону перешкоджати отриманню доходів від активів особі, якщо це не заборонено законодавством.

Отже, окремі положення Закону №7277 мають бути доповнені окремими винятками, або ж передбачити прямо, що обмеження які застосовуються до власників часток у товаристві – громадянами держави агресора, поширюється також на власників – не громадян держави-агресора, якщо такі частки належать їх на праві спільної сумісної власності із громадянами держави агресора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України № 1977-VIII від 23.03.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19#Text>